

MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN

Briefadvies

van 2 oktober 2003

**over het voorontwerp van decreet tot
goedkeuring van het Protocol van Cartagena
inzake bioveiligheid bij het Verdrag inzake
biologische diversiteit, ondertekend te Nairobi
op 24 mei 2000**

D/2003/7080/A57

Overname wordt verwelkomd, mits bronvermelding

© 2003 Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
Kliniekstraat 25, 4de verdieping
B-1070 Brussel
tel. 02-558 01 30
fax 02-558 01 31
e-mail: info@minaraad.be
internet: www.minaraad.be

Aan de Vlaamse minister van Leefmilieu,
Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking
Dhr. Ludo Sannen
Alhambra-gebouw
Emile Jacqmainlaan 20
1000 Brussel

Datum: 2 oktober 2003
Uw ref.: MLLO/S5/ma/2002/06-06150
Ref.: 03.04/K2/L5/03/748
Betreft: *Advies over het voorontwerp van decreet tot goedkeuring van het Protocol van Cartagena inzake bioveiligheid bij het Verdrag inzake biologische diversiteit, ondertekend te Nairobi op 24 mei 2000*

Mijnheer de minister,

Uw adviesvraag betreffende het Protocol van Cartagena inzake bioveiligheid, de dato 8 september 2003, hebben we in goede orde ontvangen. Het gaat om een zgn. “gemengd” Verdrag aangezien het gebaseerd is op bevoegdheden van de federale overheid, van de gewesten én van de gemeenschappen. Nadat alle wetgevende lichamen, waaronder dus ook het Vlaams Parlement, dit verdrag goedgekeurd zullen hebben, kan het door de federale overheid worden geratificeerd. Het is met het oog op dit goedkeuringsdecreet dat dit advies gevraagd wordt. Er werd geen adviestermijn gekoppeld aan deze adviesvraag, wat maakt dat de MiNa-Raad adviseert op zijn eerstvolgende raadszitting.

Het Verdrag inzake biologische diversiteit, dat goedgekeurd werd op 5 juni 1992 in Rio de Janeiro, voorziet voor de partijen de mogelijkheid om maatregelen te treffen in het kader van de biotechnologie. Reeds tijdens de eerste Conferentie van de Partijen (COP-1) van het Verdrag werd beslist om een internationaal kader inzake bioveiligheid uit te werken. Dit resulteerde op 29 januari 2000 in Montreal in de goedkeuring van het “Protocol van Cartagena” inzake bioveiligheid door de vertegenwoordigers van 133 regeringen. Na de ratificatie van het Protocol door de Republiek Palau, als 50ste land, kon het Protocol in werking treden wat gebeurde op 11 september van dit jaar. Ondertussen hebben 57 landen het verdrag geratificeerd. Ondanks de actieve rol van België bij de onderhandelingen is ons land niet bij de koplopers voor de ratificatie.

Het doel van het Protocol, zoals weergegeven in artikel 1, is bij te dragen tot een afdoend beschermingsniveau, overeenkomstig de voorzorgsbenadering, op het gebied van de vei-

lige overdracht, de veilige behandeling en het veilig gebruik van GGO's¹ die nadelige gevolgen kunnen hebben voor het behoud en het duurzaam gebruik van de biologische diversiteit. Hierbij moet rekening gehouden worden met de risico's voor de gezondheid van de mens en ligt specifiek de nadruk op grensoverschrijdende verplaatsingen.

Het Protocol biedt aan landen die GGO's invoeren de mogelijkheid om op wetenschappelijke basis de risico's van dergelijke organismen voor het milieu te beoordelen (eveneens rekening houdend met de risico's voor de gezondheid van de mens) en in navolging van deze risicobeoordeling te beslissen over het al dan niet toelaten van de invoer. Bij grensoverschrijdende verplaatsingen van GGO's voor doelbewuste introductie in het milieu zal er, geval per geval en vóór de invoer gebeurt, een onderzoek gebeuren naar de bioveiligheid van de GGO's, en dit via een formele kennisgevingprocedure. Belangrijk hierbij is het principe van de "voorafgaande geïnformeerde instemming" vooraleer een invoer kan plaatsvinden. De criteria die gehanteerd moeten worden bij het voorafgaandelijk onderzoek door de invoerende partij worden gepreciseerd in het Protocol.

Het Protocol van Cartagena betekende een belangrijke stap vooruit voor de multilaterale milieuoogpunten. Het was het eerste akkoord dat expliciet de voorzorgsbenadering opnam in de besluitvormingsprocedure. Vernieuwend is eveneens het feit dat het Protocol handelsgerelateerde bepalingen bevat zoals de voorafgaande geïnformeerde toestemming en documentatieverplichtingen. Op deze manier wordt er geprobeerd meer evenwicht te brengen tussen de belangen van de handel en die van het milieu.

De Vlaamse regering geeft aan dat het Protocol de bestaande en strengere EU-wetgeving bevestigt die reeds van toepassing is in de lidstaten. Aanpassingen van VLAREM II ten gevolge van bepalingen m.b.t. het ingeperkt gebruik (bv. in laboratoria) van GGO's zouden dan ook miniem zijn volgens de regering. Regelgeving m.b.t. de bewuste introductie van GGO's in het milieu wordt geregeld via de Europese richtlijn 2001/18/EG van 12 maart 2001. Ons land werd in gebreke gesteld door de Europese Commissie omdat deze richtlijn nog steeds niet omgezet werd in nationale wetgeving.

De MiNa-Raad wil dan ook gebruik maken van dit advies om de Vlaamse regering op te roepen druk uit te oefenen bij de federale regering om tot een spoedige omzetting van de richtlijn 2001/18/EG te komen. Het is daarenboven belangrijk dat hierbij rekening gehouden wordt met een aantal cruciale aspecten vanuit milieuoogpunt en duurzame ontwikkeling. Deze richtlijn voorziet nl. in de mogelijkheid van uitgebreide publieksinformatie en consultatie vooraleer nieuwe GGO's (geval per geval) een erkenning kunnen krijgen voor veldproeven of commerciële toepassingen. Daarenboven kunnen de lidstaten ethische aspecten in overweging nemen wanneer GGO's doelbewust worden geïntroduceerd of in de handel worden gebracht als product of in producten. Op dit ogenblik worden nieuwe GGO's enkel geëvalueerd vanuit een zeer strikte interpretatie van hun milieu- en gezondheidsimpact. Volgens de Raad moeten, geval per geval, ruimere ethische, economische,

1) Het verdrag spreekt over voortgekomen uit de moderne bio-
"gemodificeerde levende organismen, technologie".

sociale en ontwikkelingsaspecten mee in rekening genomen worden om te komen tot een volledige duurzaamheidsevaluatie.

De Mina-Raad schaart zich dan ook ten volle achter dit goedkeuringsdecreet, niet alleen omwille van de belangrijke inhoud van het Protocol maar ook met het oog op volwaardige deelname van ons land aan de eerste *Meeting of the Parties* van het Protocol in februari 2004 in Maleisië. Een land dat het Protocol niet heeft geratificeerd krijgt geen vertegenwoordiging in de beslissingsorganen van het Protocol. Dit zou spijtig zijn aangezien er belangrijke thema's op de agenda staan in Maleisië. Zo staat het Protocol zwaar onder druk van de GGO-producerende landen zoals de Verenigde Staten om de milieubescherkende maatregelen te versoepelen vanwege hun handelsverstoring karakter. De Raad wil dan ook wijzen op het cruciale belang van een actieve deelname van Vlaanderen aan de werkzaamheden van het Protocol.

Met de meeste hoogachting,

Prof. dr. R.F. Verheyen
Voorzitter MiNa-Raad